

TILLÆG TIL BESTYRELSENS BERETNING

LANDSFORENINGEN
AF MENIGHEDSRÅD

TILLÆG TIL BESTYRELSENS BERETNING OM FORENKLING OG BEDRE UNDERSTØTTELSE AF MENIGHEDSRÅDSARBEJDET (S. 24-27)

På baggrund af en politisk aftale indgået mellem 10 af folketingets partier den 21. maj 2025 ser det ud til, at der er politisk opbakning til styregruppens 24 forslag. De politiske partier supplerer med følgende:

1. Skærpede krav til udelukkelse af et medlem fra menighedsrådet

En beslutning om udelukkelse af et medlem skal træffes på ordinære møder med 2/3 flertal, hvor 2/3 af menighedsrådets medlemmer er til stede efter et mæglingsforløb.

2. Begrænsninger i forhold til varetagelse af ansvaret for ejendomme og jorder m.v.

Ansvaret for præsteboliger og jorder flytter som udgangspunkt til provstiudvalget fra 2029. Efter menighedsrådets valg i 2028 kan budgetsamrådet dog beslutte, at ansvaret for præsteboliger og jorder ikke flyttes, eller at enkelte boliger/jorder ikke flyttes.

I provstier, hvor ansvaret for præsteboliger og jorder fortsat er ved menighedsrådet, skal budgetsamrådet bekræfte denne beslutning efter nyvalg til menighedsrådet.

I provstier, hvor ansvaret er flyttet til provstiudvalget, får menighedsrådene vetoret ved etablering af tekniske anlæg (f.eks. solceller og vindmøller).

I provstier, hvor ansvaret er flyttet til provstiudvalget, får menighedsrådene vetoret ved salg af sognegårde, der

ligger på samme matrikel som en tjenestebolig, medmindre provstiudvalget sikrer andre lokaler til sognegård.

3. Lokal fleksibilitet til fastsættelse af antal valgte menighedsrådsmedlemmer

Antallet af menighedsrådsmedlemmer fastsættes med 1 medlem for hver påbegyndt 2.000 folkekirkemedlemmer, dog minimum 5 medlemmer og maks. 10 medlemmer.

Menighedsråd får lokalt mulighed for at vælge at være ét ekstra medlem i rådet, dvs. fra 6 til 11 medlemmer.

4. Funktionsperiodens start forbliver uændret

Forslaget om, at funktionsperioden skal følge kalenderåret bortfalder. Funktionsperioden vil fortsat følge kirkeåret.

Næste skridt

Forslagene skal nu omsættes til lovforslag, der vil komme i offentlig høring. Bestyrelsen opfordrer til, at så mange som muligt afgiver høringssvar om forslagene.

TILLÆG TIL BESTYRELSENS BERETNING OM FINANSIERING AF FOLKEKIRKENS FÆLLESOPGAVER (S. 28)

Efter udsendelsen af bestyrelsens beretning har By-, Land- og Kirkeministeriet offentliggjort resultatet af arbejdet i Udvalget om bæredygtig finansiering af folkekirkens fællesopgaver. Ministeren har godkendt udvalgets anbefalinger i sin helhed. De fleste forslag kan gennemføres uden lovændring. Bestyrelsen præsenterer anbefalingerne i det følgende.

Økonomisk udligning

Røster har talt for at øge udligningen til de økonomisk mest pressede provstier, blandt andet for at kunne finansiere vedligeholdelsen af de mange middelalderkirker. Udvalget anbefaler en mindre forhøjelse af udligningen, men det er bestyrelsens opfattelse, at udligning ikke løser udfordringerne med vedligeholdelse af kirkerne.

Vedligeholdelse af middelalderkirker

Med udvalgets anbefaling får folkekirken nu sin egen enhed med faglig kapacitet til at bistå i den vigtige balance mellem på den ene side bevare kulturarven og på den anden side sikre, at udgifterne til bygningsvedligeholdelse ikke bliver en uforholdsmæssig stor belastning for folkekirkens økonomi. Det vil komme de menighedsråd til gavn, som allerede har reduceret deres brug af en eller flere kirker, men indtil nu har haft svært ved at opnå en tilsvarende reduktion i udgifterne til vedligeholdelse af disse kirker. Etableringen af en enhed for middelalderkirker kræver lovændring.

Lokalfinansierede præstestillinger

Der har været et stærkt ønske om mere styring af oprettelsen af lokalfinansierede præstestillinger. Antallet af lokalfinansierede præster er vokset markant de senere år. I lyset af ovenstående er det vanskeligt at hævde, at intet må ændres i menighedsrådenes (og provstiernes) mulighed for at oprette præstestillinger. Der er store forskelle i udbredelsen af lokalfinansierede præster forskellige steder i landet, og det er ikke realistisk at fortsætte med at oprette nye

stillinger. Løsningen er blevet at stoppe oprettelsen af nye stillinger og igangsætte et arbejde for en mere sammenhængende prioritering af præstestillingerne.

Øget landskirkeskat

Finansieringen af de nye initiativer sker som nævnt ved at øge landskirkeskatten. Stigningen bliver 7-20 mio. kr. årligt afhængigt af behovet. Det svarer gennemsnitligt til 70.000-200.000 kr. for et provsti. Det kan mærkes, men er i størrelsesordenen en stigning omkring 1 pct. Bestyrelsen er opmærksom på, at et provsti kan blive ramt af både tabt udligningstilskud og øget landskirkeskat, men det var her, det kunne lande.

Det har været vigtigt for ministeren at sikre, at stigningen i landskirkeskatten ikke medfører en stigning i kirkeskatten for folkekirkens medlemmer. Vi skal med andre ord finde pengene i budgetterne. Det har provstiudvalg og lokale budgetsamråd mange års solid erfaring med, og det er bestyrelsen tryk ved. Ministeren er mindre tryk og har forudsat, at der indføres en koordination, hvor biskopperne sammen med provstiudvalgene skal overvåge den samlede kirkeskat det enkelte år og om nødvendigt koordinere, så den samlede kirkeskat ikke stiger. Der er alene tale om koordinering. Den lokale kirkeskat fastsættes fortsat på det lokale niveau.

Øget indflydelse på den fælles økonomi

Den demokratiske indflydelse på fællesfondens økonomi sker via Budgetsamrådet og Budgetfølgegruppen, hvor der i hovedsagen er fokus på nye initiativer og i mindre grad

på fællesfondens samlede økonomi. Det aktuelle udvalgsarbejde anbefaler, at der kan igangsættes analyser af hele fællesfondens samlede budget. Beskæringer er ikke et mål i sig selv, men det er vigtigt, at der udvises ansvarlighed i prioriteringen og anvendelsen af de midler, som opkræves lokalt til folkekirkens fælles opgaver.

Landsforeningen har i en årrække argumenteret for, at folkekirken skal have øget demokratisk indflydelse på fællesfonden. Det nye bliver, at ministeriet systematisk skal inddrage Budgetfølgegruppen i prioritering af Fællesfondssekretariatets opgaver. Folkekirken får dermed et markant tættere indblik i ministeriets opgaveløsning for folkekirken og kan bidrage til prioriteringen af opgaverne.

2 pct. omprioriteringsbidrag

Folkekirkens fællesfondsinstitutioner er siden 2010 pålagt et krav om årlig besparelse på 2 pct. Besparelsen har bidraget med 5-7 mio. kr. til finansiering af nye fælles opgaver i folkekirken som f.eks. Folkekirkens Intranet, Folkekirkens Grønne Omstilling og dåbskommissionen. Imidlertid er en stigende andel af bevillingerne de senere år blevet anvendt til genopretning af de pågældende institutioners økonomi. Ordningen har derfor ikke kunnet finansiere de prioriterede nye initiativer i tilstrækkelig grad.

For ministeriet har det været væsentligt at opretholde et vist pres på institutionerne for at sikre, at opgaverne løses effektivt. Folkekirken har argumenteret for andre mekanismer, fx budgetanalyser.

Det er aftalt, at ordningen opretholdes, men at der i 2026-2028 ikke beregnes omprioritering. Det er samtidig aftalt, at Budgetfølgegruppen kan iværksætte budgetanalyser af udvalgte dele af fællesfonden.

Afslutning

Som det fremgår, er det ikke alle forslag, der er rejst af Landsforeningen, men det er bestyrelsens vurdering, at det samlede resultat er godt for folkekirkens evne til også fremover at løse nødvendige fælles opgaver.

Der forestår yderligere arbejde med fordelingen af præstestillinger og en løsning vedr. de nuværende lokalfinansierede præstestillinger. Og der venter opgaver med etablering af en ny enhed for middelalderkirker. Det er opgaver, bestyrelsen er parat til at bidrage til.